

av LESLIE MONTAN

HÖLLVIKEN

Rhen

2016 PORT NAPOLEON- HÖLLVIKEN

Rhone

2015 SOZOPO- PORT NAPOLEON

I BÅT GENOM EUROPAS KANALER

- en landkrabbas äventyr på
de andra historiska platserna

av Leslie Montan

I BÅT GENOM EUROPAS KANALER

I båt genom Europas kanaler 1:a Upplagan 2024

Lassbo Förlag, Göteborg.

www.lassboforlag.se

ISBN: 978-91-988287-7-1

© Leslie Montan 2024.

Materialet i denna bok är skyddat enligt upphovsrättslagen.

Redaktör: Erica Holm

Omslag: Linda Pabst

Illustrationer: Linda Pabst

Grafisk form: Edita Ramoniene

Tryck: Print in Baltic, Litauen, 2024

*A sultan requests of King Solomon a sentence
that would always be true in good times or bad.
Solomon responds: "This too shall pass"*

FÖRORD

När vi närmade oss 60 års ålder, när arbetet började bli alltför rutinmässigt och barnen hade vuxit upp, gjorde jag och min make Carl varsin lista över saker vi skulle vilja göra om vi slutade arbeta och helt plötsligt fick obegränsat med fri tid. På båda våra listor, men mycket högre upp på Carls lista, fanns en längre båtresa. Åren gick och listorna blev ibland kortare (vi gjorde faktiskt Compostela och Vasaloppet) och ibland längre. På listan fanns bland annat; att försöka lära oss franska, genomföra några härliga vandringar, resa till Australien, resa till Patagonien, bo i olika länder under sex månader och Carl hade sakta börjat lära sig spela gitarr. Men en punkt fanns alltid kvar på listan, nämligen att göra en längre båtresa tillsammans.

År 2014 köpte vi en båt, båda hade tagit båtcertifikat, radio-certifikat och Carl tog kanalcertifikat. Vi hade sagt upp oss från våra arbeten även om Carl skulle fortsätta med vissa uppdrag under resan. Dessutom hade vi träkat ut tillräckligt många vänner med att berätta om våra planer. Slutligen hade vi gett oss iväg på vår efterlängtnade båtresa.

I den här boken delar jag med mig av mina minnen, anteckningar från loggboken, min blogg och fria fantasier som jag sammanfogat till en personlig berättelse av vår resa.

Vill dock göra en anmärkning angående den historiska fakta som nämns i texten. All historisk information har hämtats från många olika webbplatser på Internet, turistbroschyrer, flodguider och information som hittats på plats. Jag kan inte garantera att all information är korrekt, eftersom det vid flera tillfällen har visat sig att fakta från olika webbplatser kan vara ganska motsägelsefull. Jag har valt ut den information som passade bäst in i min berättelse.

INLEDNING

När jag tog min morgonpromenad längs Falsterbokanalen häromdagen hade bron just öppnats och båtarna passerade genom kanalen. Detta var en situation som jag ibland längtade efter när jag var ombord på vår båt LelleBelle. Längtan efter att bara kunna gå med fötterna på jorden, hemma på välkänd mark. Att inte vara på LelleBelle på väg mot någon okänd destination och på en båtresa i vem vet hur många timmar till nästa stopp.

Men konstigt nog kom inte känslan som jag brukade längta efter den här gången. Nej, jag var faktiskt lite avundsjuk på de båtar som seglade iväg till nya upplevelser och platser. Vad har hänt med mig? Hur kommer det sig att jag nu längtar efter att åka båt igen? Kan det vara min kärlek till båten LelleBelle? Troligen. När jag nu ser tillbaka på vår båtresa känner jag att jag numera vågar tro mer på mig själv och hanterar utmaningar, inte bara yttre utan även inre, med ett större självförtroende.

LelleBelle var vårt hem under tre långa somrar 2014, 2015 och 2016. När vi berättade att vi planerade den här resan var kommentaren alltid: I DEN BÅTEN?! Till och med mot slutet av vår färd när vi berättade om resan var reaktionen densamma: I DEN BÅTEN?!

För Carl var det kärlek vid första ögonkastet med LelleBelle. För mig behövde LelleBelle bevisa att hon var pålitlig, att hon kunde vara hemtrevlig, att hon kunde ta hand om oss och att hon kunde vara rolig.

Men det tog tid, många tankar och funderingar, mycket tvivel och en stor dos ångest inför resan. Planering av resan var jätterolig fram tills vi studerade kartorna och så småningom även förstod vad alla krusiduller på kartan innebar. Slussar, hundratals slussar, små, stora, manuella och läskiga, satte igång oron hos mig.

Carl däremot, med erfarenhet av segling från barndomen, hade inga problem alls.

I ett tidigt skede, när vi fortfarande tänkte att vi skulle köpa en segelbåt, gick jag två kurser i segling. Att segla runt Skanörs hamn eller Limhamn några gånger i en liten båt och med land hela tiden i sikte var bara roligt. Vi gick båda förarbevisutbildningen. Carl tog kanalbevis och båda tog radiobevis. När vi till slut bestämt oss för en motorbåt kände vi oss redo och det fanns inget som kunde stoppa oss.

Ja, förutom att verkligheten kom i kapp mig. Första dagen som vi skulle ta en liten tur i LelleBelle, blev det totalt stopp för mig. Det tog många långa och djupa dykningar i min själ innan jag klev på båten. Jag kan inte förklara varför jag kände så. Kanske rädslan för det okända. Men efter de här tre åren har jag förstått att det för min del handlade om kontroll. När jag är ute på havet, även om jag kan se land, känner jag mig instängd, utlämnad och utan kontroll över någonting, även utan kontroll över mig själv.

Det tog sin lilla tid och ganska mycket tålamod från både Carl och mig att lära känna varandras sjöpersonlighet. För min del bestämde

jag mig för att lita på Carl. Och han verkade ha bestämt sig att det var bäst att ta hänsyn till mina farhågor.

Det resulterade i ett slags teamwork mellan oss som blev så viktigt och givande att det är någonting som vi fortfarande har med oss idag.

I den här berättelsen ska jag förklara hur LelleBelle visade sig vara pålitlig, hemtrevlig och väldigt rolig. Och framför allt bevisa att alla kommentarer om att göra resan I DEN BÅTEN!? var helt fel.

DANMARK

SVERIGE

HÖLLVIKEN 7 MAJ 2014

STRALSUND

BERLIN

TYSKLAND

KÖLN

TJECKIEN

BAMBERG

Rhen

POLEN

WIEN

ÖSTERRIKE

BUDAPEST

UNGER

SCHWEIZ

LOVENIEN

KROATIEN

BOSNIEN
HERCEGOVINA

ITALIEN

SE

LITAUEN

BELARUS

UKRAINA

RUMANIEN

GERN

SERBIEN

BULGARIEN

2014

RESDAGAR: 128

HAMNAR: 68

SLUSSAR: 97

SKEPPSHISS: 2

DISTANS: 3800 KM

Сонопол
Sozopol

Donau

CONSTANTA

BELGRAD

SOZOPOL 11 SEPT 2014

2014 FRÅN HÖLLVIKEN TILL SVARTA HAVET

Veckorna före den planerade avresan var spännande och hektiska, men när dagen för avresan närmade sig började jag känna mig mer och mer orolig. Tanken på att korsa det öppna havet från Höllviken till Stralsund började kännas som om ett enormt stort svart moln hängde över mig. Detta är nog rätt tillfälle att nämna att jag inte är någon båtmänniska, vad än det betyder. Jag hade dock mer eller mindre kommit till rätta med att åka båt på floder och kanaler. Fast efter att ha hört historier om Rhen och Donau, för att inte tala om de monstruösa slussarna, var jag lite orolig även där. Det verkar som om folk tycker om att föra vidare hemska historier om vad som väntar. Så med en känsla av att inte ha någon som helst kontroll men med en ny filosofi "även detta kommer att gå över", "this too shall pass", åtog jag mig att följa kaptenen ut på det stora blå havet.

Vi hade bestämt att vi skulle ge oss av tidigt på morgonen för att försäkra oss om ett lugnt hav. Förberedelserna hade gjorts tillsammans med goda vänner, ett mycket erfaret seglarpar, Dan och Margaret, som skulle följa med oss under de två första dagarna på vår resa. Ett "terapeutiskt" samtal med min goda väninna Lena, som även hon varit ovillig besättning på sin mans båt, övertygade mig om att ett sådant oroligt tillstånd inte var något bra sätt att börja en resa på. Jag kunde lika gärna ta färjan till Strahlsund.

1 Falsterbokanalen till Rhen

Vi startade onsdagen den 7 maj 2014 klockan 04.30 på morgonen från Falsterbokanalens södra utlopp. Carl, Dan och Margaret ombord på LelleBelle och jag med bil på väg till Trelleborg och färjan till Tyskland

Jag mötte upp med LelleBelle i Strahlsund. Där la vi grunden för vår rutin, när vi anlände till en småbåtshamn, under de kommande tre somrarna. Det vill säga, först en bit mat, ombord eller på land, upptäcka staden, antingen genom att leta upp den lokala turistbyrån eller bara gå, titta, vara nyfiken, prata med folk (när det är möjligt på vår version av deras eget språk) och ta in allt runt omkring oss.

Det var i Strahlsund, vår allra första hamn, som jag upptäckte att Carl hade en dold agenda, eller kanske var det bara en tillfällighet, men när vi hittade bevis för att Strahlsund en gång hade tillhört Sverige bestämdes inriktningen för resten av vår resa. Vi följde i spåren av det svenska trettioåriga kriget genom Europa. Egentligen inte bara trettioåriga kriget, utan alla bevis på svenska historiska fotspår.

Några historiska fakta från Wikipedia: Trettioåriga kriget utkämpades främst i Centraleuropa mellan 1618 och 1648. Den svenska interventionen i trettioåriga kriget var en militär konflikt som ägde rum mellan 1630 och 1635.

Och Strahlsund blev en svensk koloni genom Westfaliska freden 1648. I 150 år var det Sveriges viktigaste hamn på kontinenten.

Strahlsund är en vacker stad med tillräckligt många sevärdheter för att hålla en besökare sysselsatt i flera dagar. Men för de nyinrigda båtresenärerna var det bara det mindre vanliga som imponerade. Vi hade hört att Strahlsund var platsen att köpa Bismarcksill på. Vi besökte fiskbutiken Rasmus, en liten anspråkslös butik i stadens centrum, men det speciella med den var att Angela Merkel tog med sig George Bush dit under ett av hans statsbesök. I butiken hänger ett foto på väggen där man ser George klamra sig fast vid sin tunna med Bismarcksill.

Historien säger att den ursprungliga ägaren, Johan Wichmann, skickade en tunna med inlagd sill till Otto von Bismarck med ett brev där han bad om tillstånd att sälja den inlagda fisken under namnet Bismarck Herring, vilket beviljades. Otto måste verkligen ha gillat sillen.

Vi köpte sillen, förpackad i sin speciella trälåda. Denna låda har stannat hos oss och används mest för att hålla blomkrukan på plats så att den inte glider runt när båten rör sig.

Bismarcksillen var utsökt. Men vi hade anlänt till Tyskland under sparrissäsongen, så det blev sparris med kalvkött, nötkött, fläskkött, fisk eller vegetariskt varje dag under de kommande veckorna. Det var här vi började förstå att resan också skulle komma att innebära

nya spännande och annorlunda maträtter. Förutom själva båtresan skulle det även bli en matresa!

Peenemundes småbåtshamn var kall och oinspirerande i det blåsiga grå vädret, så det fanns inga planer på att övernatta där. Men vi stannade till för att besöka platsen där en viss Werner von Braun utvecklade V2, en raket med flytande bränsle som utvecklades som ett vapen för att attackera allierade städer som vedergällning för bombningar av tyska städer. Från och med september 1944 avfyrade den tyska Wehrmacht över 3 000 V-2:or mot allierade mål, med tusentals döda som följd.

Det historiska tekniska museet i Peenemunde var intressant, men med vetskapen om vad det stod för var det en ganska deprimerande plats att vara på. Men naturen bjöd på en överraskning, här såg vi på nära håll en häger. Det var den första av de många, många hägrar som dök upp titt som tätt under resan längs floderna och kanalerna.

Hägrarna blev våra speciella vänner och följeslagare hela vägen till Svarta havet, dock frånvarande på Medelhavet men tillbaka igen på vägen hem. Ibland såg vi många och ibland bara en eller två, men vi höll alltid utkik efter dem. Vi läste i en av våra flodguider att hägrarna är territoriella och när en båt kommer längs vattenvägen följer de med båten tills den lämnar deras territorium, ungefär tio minuter. Vi noterade detta och tog tid på hur många minuter en viss häger följde med oss. Det stämde för det mesta.

I det gamla Rom var hägern en spådomsfågel som genom sitt rop gav tecken på kommande händelser. Vi kände verkligen att det fanns något mystiskt och historiskt med hägern.

Nästa hamn var den lilla staden Wolgast. Det var så spännande för oss att lägga till mitt i en liten stad. Wolgast var den första av många städer där man kunde lägga till mitt i centrum. Det var en ny upplevelse för oss att bara hoppa av båten, upp på kajen och befinna oss mitt i en liten, för oss, främmande stad.

Margaret och Dan lämnade oss i Wolgast och vi fortsatte till Ueckermunde. Vi färdades längs den nordtyska kusten och var på väg mot Oderflodens mynning i Polen.

På vägen till Ueckermunde följde vi en smal passage, korsade ett inte särskilt lugnt hav, ytterligare en smal passage, genom en storm. Inte riktigt, men det kändes som det, regn, vågor, och jag tänkte, "this too shall pass". Slutligen in i Stetiner Haff och tack och lov uppför en smal kanal till Ueckermunde. Vid den här tiden, den tredje hamnen, började vi känna oss lite mer erfarna. Vi visste nu att vi måste leta efter Hafenmeister, det vill säga hamnkaptenen, toaletter och matbutiker, kontrollera om det fanns WiFi. Fulla av självförtroende rekognoserade vi staden och hittade en restaurang där vi fortsatte att äta den lokala säsongens specialitet, sparris. Vi träffade till och med tre andra båtresenärer, tyskar, som var ute på nöjesresa.

Här måste jag nämna något om min fixering vid badrum, eftersom det kommer att dyka upp genom hela resan.

Jag tror att alla båtar, framför allt båtar med kajuta och sovplatser har en toalett ombord.

LelleBelle har ett litet badrum med toalett och tvättställ som säkert är helt acceptabel för vana båtmänniskor. Men för min del var det alldeles för trångt och det kändes inte bra att vara inlåst i ett sådant litet utrymme. Sedan ska man pumpa vattnet in och ut och absolut inte lägga papper i toaletten. Jag drog mig in i det sista

för att använda badrummet på båten. Jag lärde mig alla tricks för att hålla mig, inte dricka något en viss tid innan avresan och noga planera kvällens intag av dryck så att jag kunde hålla mig till åtminstone klockan 06.00. Badrum på båtar är helt säkert designade av män.

Badrumsanläggningarna i hamnarna var av mycket varierande standard. Vissa lyxiga, andra gamla, utslitna och ibland helt omöjliga att använda. Men det är faktiskt någonting man långsamt vänjer sig vid. Stackars Carl, som är en van seglare, vad han fick stå ut med!

En sak till; under första året när jag var väldigt badrumsfixerad, gick det ofta väldigt smala och skumma stigar till badrummen, framför allt klockan 01.00 på natten, när det var mörkt och vi var ensamma i marinan. I efterhand är det dock lite lustig att jag skrev så mycket om badrum och toaletter.

Vi lämnade den skyddade kanalen i Ueckermunde och seglade rakt in i det blåsiga Stettinska havet, med tunga regnmoln bakom oss hela vägen till den polska staden Trzebiez. Så mycket för det lugna havet, jag var verkligen tvungen att komma ihåg mitt mantra, "this too shall pass".

Polen, ett nytt språk, en ny valuta, en märkbar skillnad i standard, men vänliga människor. Det var kallt och grått, men vi var ändå mycket glada över att vara i Polen för första gången. Vi var på väg mot staden Stettin längs floden Oder. Det var en molnig, blöt och ganska deprimerande resa med många övergivna industrier längs flodstränderna. Men vi fick också uppleva Nordeuropas underbara arkitektur.

Eftersom detta hade blivit en historisk resa letade vi efter och hittade information om att staden efter Stettinfördraget 1630

hamnade under det svenska imperiets kontroll. Den förblev en svensk kontrollerad fästning fram till 1720 då den förvärvades av kungariket Preussen.

Jag blev lite hysterisk i Stettin. Jag var övertygad om att vi var övervakade av en knarklangare, men det var egentligen inte så konstigt. Vi lade till vid strandpromenaden bakom en nedlagd restaurangbåt och det fanns inga andra fritidsbåtar i sikte. En polisbåt patrullerade längs floden och en skum person verkade hålla ett öga på vår båt. Jag försökte hålla mig vaken nästan hela natten i väntan på att bli attackerad av knarklangarna. Carl trodde att jag var galen och sov som en stock. Hafenmeisteren, som inte syntes till när vi kom fram, väckte oss nästa morgon och ville ha betalt, trots att vi inte hade använt någon elektricitet, inget vatten och inga toaletter. Det kändes inte så härligt denna molniga grå morgon och för min del var jag glad över att få åka vidare.

På väg till Berlin! Den första av de städer som börjar på ett B som vi skulle besöka. Vi hade pratat om detta i månader. Berlin, Bamberg, Bratislava, Budapest, Belgrad. Vår väg fortsatte längs floden Oder tills vi kom in i Friedishthal Hohensaaten-kanalen. Denna kanal löper parallellt med floden Oder och ansluter till Oder-Havel-kanalen som går förbi Nordeuropas största våtmarkspark. Vi passerade dessa våtmarker, varav en är nationalparken Murtitz, som ligger ungefär mitt emellan Berlin och Rostock. Floden Havel har sin upprinnelse i Murtitz. Tydligt underbar natur och ett utmärkt område för båtliv, dock med en mindre båt än vår. Definitivt en plats att återvända till. Faktum är att vi var på väg dit i mars 2020 men stoppades av pandemin.

Vi befann oss nu i det tidigare Östtyskland och Oderburg var vårt första stopp. Här mötte vi de herrar som vi först träffat i Ueckemunde. Så vi tänkte att det var så här det skulle bli, att träffa "gamla" vänner längs vår väg. Det blev inte riktigt så, främst för att vi var en av de få båtar som gjorde den här typen av resa.

Småbåtshamnen i Oderburg ligger precis bredvid en gammal Trabant-fabrik. Trabant var den enda bil som östtyskarna kunde köpa. När Carl ställde sig bredvid en Trabi såg man hur pytteliten bilen är. Det är knappast troligt att han skulle få plats i den.

Vi hade några nära möten med ganska arga fåglar längs floderna. I Oderburgs småbåtshamn överraskades vi på vår tidiga morgonpromenad till badrummen av en mycket irriterad svan som hade placerat sig bredvid bryggan. Det var inte så kul att besöka badrummet när det fortfarande var mörkt tidigt på morgonen och plötsligt mötas av ett aggressivt oväsen ur mörkret.

Det var också här som vi fick kännedom om översvämningarna av floderna. Staden visade stolt upp översvämningarnas höjdpunkter från omkring 1800-talet. Vissa år steg flodens nivå mer än tio meter. Vi skulle bli vana vid att se dessa noteringar om högvatten och var tacksamma för att alla floder vi färdades på skötte sig bra och höll sina normala nivåer under 2014.

På vägen till Oderburg mötte vi vår första pråm. Ännu en händelse som vi hade väntat på med viss oro. Till synes välmenande människor hade skrämmt upp oss för möten med pråmar, men det gick bra. Självklart var rädslan för att möta pråmar bara min rädsla, Carl var inte alls orolig.

Det var också här vi stötte på vår första sluss. Vi skulle passera ytterligare 490 slussar under de kommande tre åren, slussar av alla

former, storlekar och driftsätt. En av de slussar som vi hade förberett oss på var Niederfinow Boat Lift. Det är Tysklands äldsta fungerande båthiss och ligger vid Havel-Oder-kanalen.

Hissen byggdes mellan 1927 och 1934. Den är 60 meter hög, 94 meter lång och det tar fem minuter för tråget att göra resan upp eller ner, en höjdskillnaden på 36 meter.

Det var en spännande upplevelse eftersom vi inte hade någon som helst aning om hur detta skulle fungera. Och naturligtvis var vi tvungna att använda kortvågsradion för att meddela oss till slussvakten så att han släppte in oss. Våra lektioner i tyska kom väl till pass. "Schleussen Niederfinow, Schleussen Niderfinow. Hier ist sportboot Lellebelle" och så vidare, för att informera om att vi är vid slussen och väntar på att få gå igenom. Det fungerade perfekt. Vi gled in i tråget, eller bassängen, förtöjde och fem minuter senare gled vi ut, 36 meter högre upp och nu var vi på Oder-Havel-kanalen.

Nästa stopp visade sig vara både roligt och ganska chockerande. Vi hittade en liten småbåtshamn i närheten av staden Oranienburg. En småbåtshamn där man kom till badrummet genom att först gå genom en skog, i mörkret. Inga skrikande svanar den här gången, men vilket ilsket skogsdjur som helst kunde ha lurat i mörkret. Avstånden till badrummen var ett stort problem för mig under det första året.

Själva staden var faktiskt mycket välskött med vackra gamla hus längs de trädkantade gatorna. Vi visste inte att koncentrationslägret Sachsenhausen låg i Oranienburg. Naturligtvis var vi tvungna att besöka Sachsenhausen Memorial och Museum. Det finns mycket

och ändå ingenting att säga som riktigt kan förmedla den obehagliga känslan på denna plats.

Koncentrationslägret Sachsenhausen byggdes sommaren 1936 av fångar från andra läger. SS-arkitekterna utformade området som en idealisk koncentrationslägermiljö som "symboliskt underkastar fångarna SS:s absoluta makt" (Wikipedia). Mer än 200 000 personer fängslades mellan 1935 och 1945. Tiotusentals dog av svält, sjukdomar, tvångsarbete och misshandel.

Efter andra världskriget användes området mellan 1945 och 1950 som ett sovjetiskt specialläger där 60 000 politiskt oönskade personer hölls fängslade. Det nationella minnesmärket Sachsenhausen, som ersatte lägret, invigdes 1961 och förblev som sådant fram till 1990, då den tyska demokratiska republiken bildades. Sachsenhausen-minnesmärket omgestaltades 1993 och bygger på "ett decentraliserat koncept som syftar till att förmedla historien till besökarna på de platser där den ägde rum" (Wikipedia).

De intryck jag inte kunde skaka av mig var berättelserna om övergreppen på fångarna. Det som av någon anledning fastnat var att fångarna var tvungna att marschera över en mängd olika grova ytor för att testa militära skor. Mellan 24 och 40 kilometer avverkades varje dag. Denna testning av militära stövlar beställdes av skofabriker.

Vi behövde verkligen lätta upp den dystra stämning som sänkt sig över oss. Efter en respektfull tidsrymd för de människor som dog och led så mycket var det dags att göra något helt annat. Carl klippte sig! Det är något som brukar lyfta hans humör, särskilt om det är billigare än i Sverige. Så var inte fallet denna gång, men han kände sig fräschare och redo att ta sig an Oranienburgpalatset. Detta är det äldsta barockslottet i Brandenburg och byggt i holländsk stil.

Besöket på slottet höjde vårt humör, och efter lite lokalt öl hade vi kul och fascinerades av hur man konstruerat namnen på den tidens adel. Vi läste att Oranienburgs slott var en gåva från Fredrik Wilhelm I av Brandenburg till sin hustru Lovisa Henrietta av Oranien-Nassau år 1650. Förmodligen var det en kombination av fasorna i Sachsenhausen och vårt nyvunna goda humör som gjorde att vi tyckte vi att namnet Lovisa Henrietta av Oranien-Nassau var lustigt och hittade på alla möjliga namn, som Leslie av Kapstadt-Höllviken over die Meer, och så vidare.

Men besöket väckte intresset för House of Nassau. Vi var fast beslutna att följa upp det med ett besök i Nassau i framtiden. Det visade sig att vi skulle besöka den vackra staden två år senare, men mer om Nassau då.

Den sista sträckan innan vi kom fram till Berlin var vacker. Vi gled fram längs Havelkanalen, genom lugna och trevliga sjöar kantade av vackra hus med lyxbåtar vid privata bryggor. Vidare till vår småbåtshamn för de kommande fem dagarna, Marina Lanke.

Berlin är mäktigt, så mycket att se, så mycket historia.

På Strasse des 17. Juni står Berlins segerkolonn, den mycket imponerande Siegessäule. Monumentet utformades 1864 till minne av den preussiska segern i de dansk-preussiska krigen. När den invigdes den 2 september 1873 hade Preussen även besekrat Österrike i det österrikisk-preussiska kriget (1866) och Frankrike i det fransk-preussiska kriget (1870-71), vilket gav statyn ett nytt syfte. Dessa senare segrar i de så kallade enighetskrigen inspirerade till att man lade till en 8,3 meter hög bronsskulptur av Victoria, hela pelaren är 67 meter hög.

Och det är här det börjar, denna fascination och behov av att sätta historiska fakta i kronologisk ordning. Det var så många händelser (tänk bara på alla krig som ägde rum medan kolonnen byggdes) att det i stort sett var omöjligt att få ens ett litet grepp om allt utan flera års forskning. Men det hindrade inte oss. Vi drev på och försökte placera alla Wilhelms och Fredricks och Ottos. Föga anade vi att vi snart skulle möta två Ottos.

Vi fortsatte till andra världskriget och minnesmärket för de mördade judarna i Europa (Denkmal for die ermordeten Juden Europas, Holocaust Memorial).

Den består av en 19 000 kvadratmeter stor tomt med 2711 betongplattor placerade i ett ruttmönster på ett sluttande fält. Monumentet ligger där Berlinmuren låg tidigare. Enligt arkitekten är plattorna utformade för att skapa en orolig och förvirrande atmosfär, och hela skulpturen syftar till att representera ett förmodat ordnat system som har förlorat kontakten med det mänskliga förnuftet, men det finns olika tolkningar.

Vår småbåtshamn Lanke låg i ett vackert område i Västberlin, nära staden Spandau. Varför är vi bekanta med namnet Spandau, ja, det finns en popgrupp, Spandau Ballet! Spandau, staden, är den plats där de pensionerade monumenten på Sieges Allé vilar. Vilken syn!

Som tidigare nämnts ligger Siegessäule på den breda avenyn, Strasse des 17. Juni, i Berlin. År 1895 beordrade och finansierade kejsare Wilhelm II byggandet och utvidgningen av en korsande befintlig allé, Sieges Allee, som kantades med 32 stycken marmorstatyer av kungar, kurfurstar och markgrevar. Marmorstatyerna och den "neobarocka ensemblen" förlöjligades även av sina samtida.

Berlinarna kallade Kaiser Wilhelm II för Denkmal Willy (monument-nörd) på grund av denna överdrivna vurm för historia.

Jag hittade den här informationen på internet på Andy Brills webbplats: "Statyerna flyttades från Sieges Allee till en tyst plats här på Spandau Citadel." De flyttades först av Hitler 1938 (som lät förstöra några eftersom de inte passade in i hans filosofi) och sedan av britterna 1947 efter andra världskriget.

Monumenten står nu uppställda i strikta rader i väntan på renoivering. Det skulle kunna kännas som en kyrkogård, men det gör det inte. Det är bara underhållande och roligt att vandra runt bland alla pompösa Kaisers och deras damer.

När solen kom fram nästa dag tog vi en tur till Wansee. En tågresä ut till detta vackra område tog oss till villan Am Grossen Wannsee. Det var här som ett möte med höga regerings tjänstemän från Nazityskland och SS-officerare hölls den 20 januari 1942. Syftet med konferensen, som sammankallades av Reinhard Heydrich, Reichs huvudskyddsofficer, var att säkerställa samarbetet mellan administrativa ledare från olika regeringsavdelningar vid genomförandet av den slutgiltiga lösningen på den judiska frågan, Endlösung Der Judenfrage, varigenom de flesta judar i det tyskockuperade Europa skulle deporteras till Polen och mördas. Wannsee House, där konferensen ägde rum, är nu ett minnesmärke över förintelsen.

Wannsee var också Max Liebermanns hem, en tysk-judisk målare och grafiker. År 1909 köpte han en fastighet och bodde i Wannsee fram till sin död 1935. Hans änka begick självmord vid 85 års ålder när hon fick ett deportationsbeslut. Det var tydligt vad det innebar.

Förutom alla fantastiska platser att besöka och se i Berlin besökte vi ett ganska ovanligt museum. Jag måste göra en utvikning här för att förklara varför vi hamnade på Currywurstmuseet. Till min svåger Petes stora avsky, (han är akademiker och vetenskapsman).

Av alla fantastiska museer i Berlin valde vi Currywurstmuseet! Men det var detta vår resa handlade om, att hitta de andra ställena.

Allt började med en bok som vi läste, Uwe Timms upptäckt av currykorv. Uwe Timm har skrivit en genial och härlig roman om uppfinningen av den populära tyska snabbmaten currywurst. Han hade hört påståenden om att currywurst först dök upp i Berlin på 1950-talet, men han tyckte sig minnas att han hade ätit den mycket tidigare, som pojke i sin hemstad Hamburg, vid ett korvstånd som ägdes och drevs av Lena Brücker. Han bestämde sig för att kolla upp det. Även om upptäckten av currykorven så småningom förklaras, är huvudhandlingen i boken historien om hur Lena träffade, förförde och höll en tysk desertör i fångenskap i Hamburg i april 1945, strax före krigsslutet. Entdeckung der Currywurst är bokens ursprungliga titel.

Jag hade faktiskt aldrig hört talas om currywurst tidigare, men jag tror att alla som har varit i Berlin, eller kanske till och med Hamburg, eller faktiskt i Tyskland för den delen, vet att currywurst numera är en av de mest kända maträtterna på gatuköken i Tyskland, den har nästan kultstatus. I själva verket är det en vanlig bratwurst som skärs upp i skivor och serveras med en currysås. Och att det faktiskt fanns ett currywurstmuseum var något vi helt enkelt inte kunde missa.

Väldigt intressant var det också! Enligt informationen på museet uppfanns currywurst 1949 av Berliner Herta Heuwer. Och enligt

den senaste informationen från ännu en svåger, Sven-Owe, finns Currywurst-museet inte kvar längre.

En anledning till att vi stannade några dagar i Berlin var min födelsedag och ett löfte från Carl att vi skulle lämna LelleBelle en natt och bo på hotell. Mycket önskvärt efter två veckor på båten, framför allt att ha badrummet en meter från sängen.

Vi lyckades få biljetter till en teater som rekommenderades även för icke tyskspråkiga. Musikalen "I Hintern Horizont" – historien om den mycket populära västtyska popstjärnan Udo Lindeberg som på något sätt fick tillstånd att uppträda i Östberlin. Ungdomarna i Östberlin var helt galna i västerländsk musik, konserter och allt vad det innebär. Musikalen handlar om en familj i Östberlin: mor, far, son och dotter. Dottern träffar Udo på konserten och blir förälskad i honom. Det är både underhållande och sorgligt. Den visar livet i Östtyskland med en bakgrund av tysk pop. En helt igenom underhållande föreställning med låtar som Boogie Woogie Mädchen och Mein Ding.

Det var Berlin för den här gången. Nästa gång kanske det blir ett besök på Humboldt museet.

Nästa stopp var Potsdam, där skulle vi bara besöka Sanssouci, Fredrik II:s (Fredrik den store eller Alte Friz) vackra palats. Vi var inte särskilt imponerade av Hafenmeistern på marinan. Han insisterade på att vi skulle betala dygnspris på 10 euro även om vi bara skulle vara där några timmar. Och dessutom ingen toalett eller dusch.

Men Sanssouci är en plats som man inte får missa och så klart tog vi oss till det vackra palatset som Alte Fritz, byggde 1745. Men vem var egentligen Alte Fritz?